

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Λυσίας υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους ρήτορες της αρχαιότητας. Είναι ο κυριότερος εκπρόσωπος του δικανικού λόγου.

Στον λόγο του «Δήμου καταλύσεως ἀπολογία», ο ρήτορας προσπαθεί να αποδείξει ότι δεν συνεργάστηκε με τους Τριάκοντα, αν και παρέμεινε στην Αθήνα κατά την περίοδο της τυραννίας τους. Στο απόσπασμα δικαιολογεί την οργή σε βάρος των τριάκοντα και των συνεργατών τους, υποστηρίζει δε ότι οι κατήγοροί του τον συκοφαντούν άδικα και ότι ο ίδιος εκείνη την περίοδο έδρασε ως δημοκράτης.

Λυσίου, Δήμου καταλύσεως ἀπολογία, 1-3

Ἵμῖν μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμνησκομένοις τῶν γεγενημένων, ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι τοῖς ἐν ἄστει μείνας· τῶν δὲ κατηγορῶν θαυμάζω, οἱ ἀμελοῦντες τῶν οἰκειῶν τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμέλονται, εἰ σαφῶς εἰδότες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας ζητοῦσι ὑμᾶς πείθειν περὶ ἀπάντων ἡμῶν τὴν γνώμην ταύτην ἔχειν. Εἰ μὲν οὖν οἴονται, ὅσα ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένηται τῇ πόλει, ἐμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνάτους αὐτοὺς ἠγοῦμαι λέγειν· οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν· εἰ δὲ ὡς ἐμοί τι προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους, ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄντα οἴοσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς [ὁ] βέλτιστος ἐν ἄστει μείνας ἐγένετο. Δέομαι δ' ὑμῶν, ὧ ἄνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

«Ἵμῖν μὲν πολλὴν **συγγνώμην ἔχω**»:

(πολλὴν) **συγγνώμην ἔχω** τινί τι = συγχωρῶ, επιτρέπω, δικαιολογῶ ἀπόλυτα σε κάποιον κάτι ή να....

«τῶν δὲ κατηγορῶν **θαυμάζω**»:

θαυμάζω = θαυμάζω

θαυμάζω + αιτιατική πράγματος ή προσώπου = εκπλήσσομαι για κάτι ή για κάποιον, σέβομαι κάτι ή κάποιον

θαυμάζω + αιτιατική προσώπου + γενική (ή εμπρόθετο) αιτίας = θαυμάζω κάποιον για κάτι

θαυμάζω + γενική προσωπική (+ κατηγορηματική μετοχή) = απορώ που κάποιος + η σημασία της μετοχής

θαυμάζω + αιτιολογική πρόταση = απορώ, βρίσκομαι σε αμηχανία που, επειδή

«τῶν ἀλλοτρίων **ἐπιμέλονται**»:

ἐπιμέλομαι (και ἐπιμελοῦμαι) + γενική = φροντίζω κάποιον ή κάτι

ἐπιμέλομαι + **απαρέμφατο** = φροντίζω (ώστε) να

«τοὺς πολλὰ **ἐξημαρτηκότας**»:

ἐξαμαρτάνω = κάνω σφάλμα, αδικῶ, αμαρτάνω

ή **ἐξαμαρτία** = πλάνη, λάθος, αποτυχία

«**κατηγορηκέναι**»:

Τα δικαστικά ρήματα συντάσσονται με αιτιατική και γενική: κατηγορῶ τινά τινος. Κανονικά, η αιτιατική «τινὰ» (πρόσωπο) είναι το αντικείμενο και η γενική «τινός» (πράγμα) είναι γενική της αιτίας ή της ποινής (όταν σημαίνουν καταδίκη):

κατηγορῶ + αιτιατική + γενική = κατηγορῶ κάποιον για κάτι

Πολλές φορές όμως αντιστρέφονται οι πτώσεις χωρίς να αλλάζει ο συντακτικός ρόλος των δύο όρων. Δηλαδή, έχουμε όπως στο κείμενο, κατηγορῶ τινός τι (πρόσωπο + πράγμα):

ὅσα ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένηται τῇ πόλει, ἐμοῦ **κατηγορηκέναι**

«ὡς ἐμοί τι **προσῆκον**»:

προσῆκω = ἔρχομαι σε κάποιον τόπο, ταιριάζω

προσῆκει (απρόσωπο)+ δοτική προσωπική + τελικό **απαρέμφατο** = αρμόζει, ταιριάζει να...

ὡς προσῆκον = μετοχή του προσωπικού ρήματος, αιτιατική ἀπόλυτη

τὸ προσῆκον = το καθήκον

προσῆκει τί τινι (προσωπικό) = ταιριάζει κάτι σε κάποιον

οἱ προσῆκοντες = οι συγγενείς

«οἴοσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς» (ενν. ὄντων):

οἱ ἐκ Πειραιῶς (ὄντες) = οι δημοκρατικοί

«τὴν αὐτὴν **γνώμην ἔχειν** τοῖς συκοφάνταις»:

γνώμην ἔχω = σκέφτομαι, ἔχω τη γνώμη

ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην τινί = ἔχω την ίδια γνώμη με κάποιον

Σας δικαιολογώ απόλυτα, κύριοι δικαστές, που οργίζεσθε όμοια εναντίον όλων όσων παρέμειναν στην πόλη, διότι ακούτε τέτοια λόγια, και θυμάστε όσα συνέβησαν (τότε): απορώ όμως με τους κατηγορούς οι οποίοι ενώ παραμελούν τις ιδιωτικές τους υποθέσεις ενδιαφέρονται για τις ξένες, γιατί τάχα αν και γνωρίζουν πολύ καλά εκείνους που δεν διέπραξαν καμία αδικία (καθόλου δεν αδίκησαν) και εκείνους που έχουν διαπράξει πολλές αδικίες, επιζητούν να σας πείσουν να έχετε αυτή τη γνώμη για όλους εμάς. Εάν λοιπόν νομίζουν ότι έχουν κατηγορήσει εμένα για όλα όσα διαπράχθηκαν από τους Τριάκοντα σε βάρος της πόλης, τους θεωρώ ανίκανους να μιλούν· διότι ούτε το ελάχιστο μέρος όσων έχουν διαπραχθεί από εκείνους δεν έχουν αναφέρει· εάν όμως μιλούν γι' αυτά, επειδή κατά τη γνώμη τους κάτι σχετίζεται με μένα, θα αποδείξω αφενός ότι αυτοί ψεύδονται σε όλα, και αφετέρου ότι εγώ είμαι τέτοιος ακριβώς, όπως θα είχε γίνει ο καλύτερος δημοκρατικός, εάν είχε παραμείνει στην πόλη. Σας ικετεύω λοιπόν, κύριοι δικαστές, να μην έχετε την ίδια γνώμη με τους συκοφάντες.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

- α) Οι μετοχές όλων των χρόνων της μέσης φωνής κλίνονται κατά τα δευτερόκλιτα τρικατάληκτα επίθετα.
β) Οι μετοχές αρσενικού και ουδετέρου γένους όλων των χρόνων της ενεργητικής φωνής και των παθητικών αορίστων κλίνονται κατά την γ' κλίση, ενώ οι μετοχές θηλυκού γένους κλίνονται κατά την α' κλίση.

Παρατήρηση:

Η κλητική του ενικού των τριτόκλιτων μετοχών σχηματίζεται όμοια με την ονομαστική: ὦ λύσας, ὦ λυθείς, ὦ διδούς, ὦ δεικνύς, ὦ λύων, ὦ τιμῶν κ.τ.λ.

Για τη διεξοδική μελέτη του φαινομένου βλέπε στην αντίστοιχη ενότητα της Γραμματικής: [Μετοχές - Η κλίση των μετοχών](#)

Αρχικοί χρόνοι ρημάτων του κειμένου

- **ἀκούουσι**: δοτική πληθυντικού αριθμού, του αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα της ενεργητικής φωνής, του ρήματος «ἀκούω».

Αρχικοί χρόνοι	
ἀκούω	ἀκούομαι
ἤκουον	ἤκουόμην
ἀκούσομαι	ἀκουσθήσομαι
ἤκουσα	ἤκουσάμην - ἤκούσθην
ἀκήκοα	ἤκουσμαι
ἤκηκόειν	ἤκούσμην

- **ἀναμιμνήσκω**: δοτική πληθυντικού αριθμού, του αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα της μέσης φωνής, του ρήματος «ἀναμιμνήσκω».

Αρχικοί χρόνοι	
ἀναμιμνήσκω	ἀναμιμνήσκομαι

ἀνεμίμησκον	ἀνεμμησκόμην
ἀναμνήσω	ἀναμνήσομαι - ἀναμνησθήσομαι
ἀνέμνησα	ἀνεμνησάμην - ἀνεμνήσθην
μνείαν πεποίημαι	ἀναμέμνημαι
μνείαν ἐπεποίημην	ἀνεμεμνήμην, μνείαν ἔσχηκα

- **γεννημένων:** γενική πληθυντικού αριθμού, γένους ουδετέρου της μετοχής παρακειμένου του ρήματος «γίγνομαι».

Αρχικοί χρόνοι
γίγνομαι
ἐγιγνόμην
γενήσομαι - γενηθήσομαι
ἐγενόμην - ἐγενήθην
γέγονα - γεγένημαι
ἐγεγόνειν - ἐγεγενήμην

- **εἰδότες:** ονομαστική πληθυντικού αριθμού, του αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα, του ρήματος «οἶδα».

Αρχικοί χρόνοι
οἶδα
ἤδειν - ἤδη
εἶσομαι - εἰδήσω
ἔγνων
ἔγνωκα
ἐγνώκειν

- **ἐξημαρτηκότας:** αιτιατική πληθυντικού αριθμού, του αρσενικού γένους της μετοχής παρακειμένου της ενεργητικής φωνής, του ρήματος «ἐξεμαρτάνω».

Αρχικοί χρόνοι
ἐξεμαρτάνω

ἐξημάρτανον
ἐξαμαρτήσω - ἐξαμαρτήσομαι
ἐξημάρτησα - ἐξήμαρτον
ἐξημάρτηκα
ἐξημαρτήκειν

- **ειρήκασιν:** γ' πληθυντικό, οριστικής παρακειμένου της ενεργητικής φωνής, του ρήματος «λέγω».

Αρχικοί χρόνοι	
λέγω	λέγομαι
ἔλεγον	ἐλεγόμην
λέξω - ἐρῶ	λεχθήσομαι - ῥηθήσομαι
ἔλεξα - εἶπα - εἶπον	ἐλέχθην - ἐρρήθην
εἶρηκα	εἶρημαι - λέλεγμαι - εἰρημένος εἰμι
εἰρήκειν	εἰρήμην - εἰρημένος ἦν

- **ψευδομένους:** αιτιατική πληθυντικού αριθμού, του αρσενικού γένους της μετοχής παρακειμένου μέσης φωνής, του ρήματος «ψεύδω».

Αρχικοί χρόνοι	
ψεύδω	ψεύδομαι
-	ἐψευδόμην
ψεύσω - ψευσῶ	ψεύσομαι - ψευσθήσομαι
(δι)ἔψευσα	ἐψευσάμην - ἐψεύσθην
-	ἔψευσμαι
-	ἐψεύσμην

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Η ΜΕΤΟΧΗ

1. Τα είδη και η λειτουργία των μετοχών.

- i. **Επιθετικές μετοχές:** *έναρθρες ή άναρθρες*, προσδιορίζουν πάντα ουσιαστικά ή αντωνυμίες και γι' αυτό δεν είναι ποτέ απόλυτες. Μπορούν να έχουν όποια συντακτική θέση έχουν τα ονόματα.

Στο κείμενο έχουμε τις εξής επιθετικές μετοχές:

«τῶν γεγενημένων», «τοῖς μείνασι», «τούς ἀδικούντας», «τούς ἐξημαρτηκότας», «τῶν πεπραγμένων».

- ii. **Κατηγορηματικές μετοχές:** πάντα αναφέρονται ή στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο του ρήματος εξάρτησης, επομένως είναι συνημμένες σε αυτό. Λειτουργούν ως κατηγορούμενο ή κατηγορηματικοί προσδιορισμοί.

Στο κείμενο έχουμε τις εξής κατηγορηματικές μετοχές:

«ἀκούουσι», «ἀναμιμνησκομένοις», «ψευδομένους», «ὄντα».

- iii. **Επιρρηματικές μετοχές:** συνημμένες ή απόλυτες, δηλώνουν μία επιρρηματική σχέση και λειτουργούν ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί.

Στο κείμενο έχουμε την εξής επιρρηματική μετοχή:

«ὡς προσῆκον»: επιρρηματική αιτιολογική μετοχή.

Οι μετοχές «ἀκούουσι», «ἀναμιμνησκομένοις» είναι επιρρηματικές αιτιολογικές διότι προσδιορίζουν το απαρέμφατο «ὀργίζεσθαι», ψυχικού πάθους σημαντικό και δηλώνουν πράξη προτερόχρονη από αυτή του απαρεμφάτου. Όταν όμως η μετοχή που εξαρτάται από ρήμα ψυχικού πάθους δηλώνει πράξη σύγχρονη με αυτή του ρήματος εξάρτησης, είναι κατηγορηματική μετοχή.

«ὡς προσῆκον»: αιτιατική απόλυτη επιρρηματική αιτιολογική μετοχή, υποκειμενικής αιτιολογίας, συνοδεύεται από το μόριο ὡς.

«ἀμελοῦντες», «εἰδότες»: επιρρηματικές εναντιωματικές μετοχές.

«μείνας»: επιρρηματική υποθετική μετοχή.

2. Ανάλυση των μετοχών

Οι μετοχές αναλύονται σε αντίστοιχες δευτερεύουσες προτάσεις:

- οι επιθετικές σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση,
- οι κατηγορηματικές μετοχές σε δευτερεύουσα ειδική πρόταση μόνο όταν εξαρτώνται από ρήματα αίσθησης, γνώσης, μάθησης, μνήμης, δείξης, αγγελίας, ελέγχου και μεταφράζονται με το ότι
- οι επιρρηματικές μετοχές σε αντίστοιχη επιρρηματική πρόταση, εκτός της τροπικής μετοχής.

Ειδικότερα, οι μετοχές του κειμένου:

- «ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι **τοῖς** ἐν ἄστει **μείνασι**»:
επιθετική μετοχή, αντικείμενο του απαρεμφάτου «ὀργίζεσθαι».

Αναλύεται σε δευτερεύουσα ονοματική αναφορική πρόταση:

ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι τούτοις **οἱ ἔμειναν** ἐν ἄστει

- «οἱ **ἀμελοῦντες** τῶν οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμέλοντα»:
επιρρηματική εναντιωματική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος «ἐπιμέλονται» («οἱ»).
Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στο ρήμα.
- «εἰ σαφῶς **εἰδότες**»:
επιρρηματική εναντιωματική μετοχή, συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος «ζητοῦσι» («οὔτοι»).
Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της εναντίωσης στο ρήμα.

Αναλύονται σε δευτερεύουσες εναντιωματικές προτάσεις:

ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων: εἰ καὶ ἀμελοῦσι τῶν οἰκείων

σαφῶς **εἰδότες**: εἰ καὶ ἴσασιν

- «**τούς** μηδὲν **ἀδικούντας** καὶ **τούς** πολλὰ **ἐξημαρτηκότας** ζητοῦσι ὑμᾶς πείθειν»:
τούς ἀδικούντας: επιθετική μετοχή, αντικείμενο της μετοχής «εἰδότες».
τούς ἐξημαρτηκότας: επιθετική μετοχή, αντικείμενο της μετοχής «εἰδότες».
- «οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος **τῶν** ἐκείνοις **πεπραγμένων** εἰρήκασιν»:
τῶν πεπραγμένων: επιθετική μετοχή, ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική διαίρετική στο αντικείμενο του ρήματος «εἰρήκασιν» («μέρος»).

Αναλύονται σε δευτερεύουσες αναφορικές ονοματικές προτάσεις:

εἰ καὶ σαφῶς ἴσασιν τούτους, **οἱ** μηδὲν ἠδίκουν, καὶ τούτους, **οἱ** πολλὰ ἐξημαρτήκασιν, ζητοῦσι ὑμᾶς πείθειν περὶ

ἀπάντων ἡμῶν τὴν γνώμην ταύτην ἔχειν

οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τούτων ἃ ἐκείνοις πεπραγμένα εἰσὶν εἰρήκασιν

- «ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους»:
κατηγορηματική μετοχή από το ρήμα δείξεως σημαντικό «ἀποδείξω», αναφέρεται στο αντικείμενο του ρήματος «ἀποδείξω» («τούτους») και είναι συνημμένη σε αυτό.
- «ἐμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄντα»:
ὄντα: κατηγορηματική μετοχή από το ρήμα δείξεως σημαντικό «ἀποδείξω», αναφέρεται στο αντικείμενο του ρήματος «ἀποδείξω» («ἐμαυτὸν») και είναι συνημμένη σε αυτό.

Αναλύονται σε δευτερεύουσες ειδικές προτάσεις:

ψευδομένους: ὅτι ψεύδονται

τοιοῦτον ὄντα: ὅτι τοιοῦτος εἰμί.

- «οἷόσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς [ὁ] βέλτιστος ἐν ἄστει μείνας ἐγένετο»:
επιρρηματική υποθετική μετοχή, αποτελεί την υπόθεση του λανθάνοντα υποθετικού λόγου του αντίθετου του πραγματικού: μείνας (η υπόθεση), ἂν ἐγένετο (η απόδοση).

Αναλύεται σε δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση:

μείνας: εἰ ἐν ἄστει ἔμεινε.

B. ΤΟ ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

1. Εκφορά του ποιητικού αιτίου

- Εμπρόθετα: ὑπὸ + γενική
επίσης με: ἀπό, ἐκ, πρὸς, παρὰ + γενική
- Με δοτική προσωπική του ενεργούντος προσώπου (δοτική ονόματος ή αντωνυμίας)

Οι περιπτώσεις ποιητικού αιτίου στο κείμενο:

- «ὑπὸ τῶν τριάκοντα»: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο ρήμα «γεγένηται», το οποίο είναι παθητικής διάθεσης.
- «ἐκείνοις»: δοτική προσωπική του ενεργούντος προσώπου (ποιητικό αίτιο) στη μετοχή «τῶν πεπραγμένων», η οποία είναι παθητικής διάθεσης

2. Μετατροπή της σύνταξης από παθητική σε ενεργητική

Βασικές αρχές της μετατροπής αυτής είναι οι εξής:

- το παθητικό ρήμα τρέπεται σε ενεργητικό
 - το ποιητικό αίτιο του παθητικού ρήματος γίνεται υποκείμενο
 - το υποκείμενο του παθητικού ρήματος γίνεται αντικείμενο του ενεργητικού.
- π.χ.

(παθητική σύνταξη) Ἡ πόλις ἐσώθη ὑπὸ τούτου.

(ενεργητική σύνταξη) Οὗτος ἔσωσε τὴν πόλιν.

Ὅμως, δεν υπακούουν όλες οι παθητικές συντάξεις σε αυτές τις αρχές. Η μετατροπή ακολουθεῖ συγκεκριμένους κανόνες που αφορούν στη σύνταξη του ρήματος.

Για τη διεξοδική μελέτη του φαινομένου βλέπε στις αντίστοιχες ενότητες του Συντακτικού: [Το ποιητικό αίτιο - Εκφορά του ποιητικού αιτίου](#) και [Το ποιητικό αίτιο - Μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική και αντιστρόφως](#)

Γ. ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

«οἱ ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμέλονται»:

δευτερεύουσα ονοματική αναφορική πρόταση, προσδιοριστική, ως παράθεση στο αντικείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης («τῶν **κατηγόρων**»). Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία **οἱ** και εκφέρεται με οριστική «**ἐπιμέλονται**», γιατί δηλώνει το πραγματικό.

«εἰ σαφῶς εἰδότες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πολλὰ ἐξημαρτηκότας ζητοῦσι ὑμᾶς πείθειν περὶ ἀπάντων ἡμῶν τὴν γνώμην ταύτην ἔχειν»:

δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **εἰ**, γιατί εκφράζει υποθετική αιτιολογία, εκφέρεται με οριστική («**ζητοῦσι**»), γιατί δηλώνει το πραγματικό και λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της υποθετικής αιτίας στο ρήμα ψυχικού πάθους της κύριας πρότασης («**θαυμάζω**»).

«ὅσα ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγένηται τῇ πόλει»:

δευτερεύουσα ονοματική αναφορική πρόταση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία **ὅσα**, εκφέρεται με οριστική («**γεγένηται**»), γιατί εκφράζει το πραγματικό και λειτουργεί ως αιτιατική της αιτίας στο απαρέμφατο «**κατηγορηκέναι**».

«εἰ μὲν οὖν οἴονται ἐμοῦ κατηγορηκέναι»:

δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο **εἰ**, εκφέρεται με οριστική («**οἴονται**») και με απόδοση την οριστική της κύριας πρότασης («**ἡγοῦμαι**») σχηματίζει υποθετικό λόγο του πραγματικού.

υπόθεση: **εἰ οἴονται** (εἰ + οριστική)

απόδοση: **ἡγοῦμαι** (οριστική)

«εἰ δὲ ὡς ἐμοί τι προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται τοὺς λόγους»:

δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση. Εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο **εἰ**, εκφέρεται με οριστική («**ποιοῦνται**») και με απόδοση την οριστική της κύριας πρότασης («**ἀποδείξω**») σχηματίζει υποθετικό λόγο του πραγματικού.

υπόθεση: **εἰ ποιοῦνται** (εἰ + οριστική)

απόδοση: **ἀποδείξω** (οριστική)

«οἴοσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς [ὁ] βέλτιστος ἐν ἅστει μείνας ἐγένετο»:

δευτερεύουσα αναφορική παραβολική πρόταση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία **οἴοσπερ** ενώ στην κύρια βρίσκεται η συσχετική της αντωνυμία «**τοιούτων**» με την οποία σχηματίζουν το λεγόμενο παραβολικό ζεύγος που δηλώνει ποιόν. Εκφέρεται με δυνητική οριστική («**ἂν ἐγένετο**»), γιατί δηλώνει το δυνατό στο παρελθόν. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της σύγκρισης - παρομοίωσης στο ρήμα της κύριας πρότασης («**ἀποδείξω**»).